

BUDEM NAVŽDY TVOJÍM SYNOM

3. stretko

CIEĽ

Pomôcť deťom uvedomiť si, že za ich úspechmi či pohodou vždy niekto stojí, kto ich podporuje – prakticky i duchovne.

V ich živote má zvyčajne toto ťažko zastupiteľné miesto mama. Deti môžu prísť na to, že pre Titusa Zemana takúto veľkú úlohu zohrala Panna Mária – Sedembolestná.

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Don Titus Zeman mával v detstve časté zdravotné problémy. Keď mal desať rokov **náhle sa uzdravil**. Stalo sa tak na príhovor Panny Márie, ktorú ľudia na Slovensku osobitne uctieajú ako „Sedembolestnú Pannu Máriu“.

Teda ako mamu, ktorá v živote dobre poznala, čo znamená trpieť a pre niekoho sa obetovať. V ten deň jej Titus v tajnosti svojho srdca prisľúbil, že „*bude navždy jej synom*“. Rozhodol sa, že sa jej **zasväťí**. Do národnej svätyne v Šaštíne len krátko predtým prišli synovia dona Bosca. Šaštínska bazilika bola zasvätená práve jej. Titus sa vtedy rozhodol stať sa saleziánom kňazom.

Don Titus Zeman vo väzení úzko spájal svoje utrpenia s pomocou Panny Márie. Vytvoril si ruženec, ktorý mal 58 zrníčok. Vyrobil ich z chleba a každé zrnko znázorňovalo jedno vypočúvanie a mučenie.

AKTIVITA – MAMA CHALLENGE – MARATÓN NEVIDITEĽNEJ PODPORY

- Na úvod sa deti opýtaj zopár zahrievacích otázok:
- *Čo dobré sa ti podarilo za posledný týždeň?*
  - *Kto všetko ťa v tom podporoval a ako? Komu vďačíš za to, že sa to podarilo?*

Vyzdvihni, že si často nevedomujeme nepriamu podporu, bez ktorej by sme veľa nedokázali (napr. za dobrý výsledok na súťaži nemôže len dobrá trénerka, ale aj niekto, kto ma prihlásil na športový krúžok, kto ma povzbudzuje, kto mi pripraví dres, kto zarobí peniaze na členské v krúžku, kto ma vozí na tréningy, kto mi ošetrí boľavý sval). Takúto podporu zvyčajne dostávame od našich rodičov, zvlášť mamy vedia byť v nej obdivuhodne vynaliezavé a zároveň prehladané. Ak podpora chýba (nevedia či nemôžu ti ju poskytnúť), ťažko sa nahradí, no stáva sa, že ju niekto doplní a stane sa našou „duchovnou mamou“.

Pozn.: Buď opatrný/opatrná v tom, ako hovoríš o úlohe rodičov, mamy. Deti dnes často prichádzajú z rôznych náročných rodinných pomerov. Nemali by zo stretka odchádzať s pocitom odsúdenia rodičov, ak nezvládajú ideálne svoju rolu, alebo majú svoje úlohy prerozdelené ináč, ako by sme čakali. Zmyslom aktivity je skôr pomôcť deťom uvedomiť si a oceniť neviditeľnú podporu, ktorú dostávajú.

Pozvi deti vyskúšať si „Mama challenge – maratón neviditeľnej podpory“. Upozorni ich, že táto hra je pozvaním, aby sa do neviditeľnej podpory zapájali všetci v rodine (rovnako chlapci aj dievčatá) a nenechávali všetko na mamu. Deti musia splniť jednotlivé výzvy, ktoré napíšeš na veľký plagát. Majú na to 50 minút (pozn. ed.: môžeš zmeniť počet úloh a čas ich plnenia podľa podmienok, ktoré máš). Pri niektorých úlohách stačí, keď ich splní jednotlivec, dvojica, či trojica a niektoré plnia všetci spoločne. Preto je v zátvorkách pri úlohách napísané, koľko ľudí plní danú úlohu. Aby si plnenie úloh mohol skontrolovať, obmedz počet úloh, ktoré môžu plniť súčasne (dve, tri).

Je nevyhnutné, aby si ponúkané úlohy prispôbil ich veku a schopnostiam!

K úlohám, ktoré majú deti plniť, budeš potrebovať nasledovné pomôcky: **1 ks toaletného papiera, vysávač alebo metla, fotoaparát, mobily, pomôcky na ping-pong, čistý papier a pero, väčší papier a fixky, dve lopty a dve vedrá.**

Hrdinstvá mamy, ktoré si vyžaduje neviditeľná podpora:

1. Mama musí mať kondičku, aby všetko stihla.

Obehnúť 10x ihrisko. (traja ľudia)

2. Mama má svaly na rukách, aby nás vládala objímať.

Urobiť 100 klikov. (traja ľudia)

3. Mama vie potešiť tých, ktorí sú smutní.

Potešiť nejakým spôsobom animátorov. (celá skupinka)

4. Mama sa niekedy zdá, že je doma všetko hore nohami.

Byť v stojke aspoň 1 min. (dvaja ľudia)

5. Mama vie, kedy treba doplniť toaletný papier na záchode.

Postupne očíslovať každý dielik toaletného papiera. (jeden človek)

6. Mama sa len tak nezľakne. Nebojí sa žiadnej príšery.

Urobiť „príšeru“ – 2 zadky, 7 nôh, 5 rúk sa môže dotýkať zeme; musia tak zostať 30 sekúnd. (celá skupinka)

7. V aktívnej rodine treba často prať. Mama vie ako správne naplniť bubon práčky špinavou bielizňou.

Urobiť 30 kotrmelcov. (dvaja ľudia)

8. Keď treba uložiť deti do postele, mama zaspieva deťom uspávančku.

Nahlas zaspievať dve pesničky. (jeden človek)

9. Mama vie ako urobiť poriadok.

Povysávať alebo pozametať nejakú miestnosť. (jeden človek)

10. Mama dokáže urobiť prácu, aj keď má v náručí dieťa.

Urobiť 15 klikov tak, že jeden robí kliky a jeden leží/sedí na ňom. (dvaja ľudia)

11. Mama spí krátko, ale intenzívne.

1 minútu nosiť jedného člena stretka. Ten musí spať – mať zatvorené oči. (traja ľudia – dvaja nosia a jeden je nosený)

12. Mama sa stará o rodinný fotoalbum.

Urobiť 7 originálnych fotiek/selfie. (celá skupinka)

13. Mama sa zaujíma o členov rodiny.

Jednému blízkemu človeku napísať v SMS niečo pekné. (každý jeden zo stretka)

14. Mama sa rada modlí.

Stráviť 12 min. v modlitbe (v kaplnke). (napr. štyria tam budú 3 minúty)

15. Mama má zmysel pre humor a rada sa smeje.

Rozosmiať animátora. (jeden človek)

16. Mama vie, že keď sa hrá hru s malým dieťaťom, má ho nechať vyhrať.

Prehrať v ping-pongu s niekým v pomere 7:3 na podania, hrajú dovedy, kým sa to nepodarí. (dvaja ľudia)

17. Mama občas potrebuje aj básnické črevo.

Napísať básničku o našom stretku: 3 strofy, jedna strofa má 4 verše. (dvaja ľudia)

18. Mama vie svoju rodinu spropagovať.

Krasopisne napísať na plagát názov nášho stretka. (jeden človek)

19. Mama sa vie dorozumieť aj bez slov.

20x žmurknúť jedným okom. (dvaja ľudia)

20. Mama má prehľad o rodinnom rozpočte a presne vie naložiť do košíka, čo si môžeme dovoliť.

Hodiť 50x loptu do vedra. (dvaja ľudia)

21. Mama niekedy nemá slov.

Byť 2 min. úplne ticho. (celé stretko)

Ak deti stihnú úlohy v časovom limite splniť, získavajú BONY. Ak ale úlohy nesplnia, BONY strácajú.

DISKUSIA

Vzhľadom na tému stretka zaciel diskusiu zvlášť na mamu. Maj na pamäti vyššie uvedené upozornenia a snaž sa, aby deti nachádzali pozitívne charakteristiky a odkazy svojej mamy. Ak by mal niekto veľký problém vo vzťahu k vlastnej mame (chýba alebo veľmi negatívne vstupuje do života), skús mu/jej pomôcť pomenovať niekoho, kto mu poskytuje podporu „ako mama“.

- *V čom ma moja mama podporuje? Ako ma inšpiruje a čo mi radí?*
- *Čo by moja mama na mne rada zmenila? Nad čím moja mama vždy krúti hlavou?*
- *V čom pomohla Panna Mária Titusovi? Prečo si ju vážil? Prečo chcel byť navždy jej synom?*
- *Aké miesto má Panna Mária v mojom živote?*

PRE ANIMÁTORA

Matka posilňuje v chlapcovi „osobnostnú imunitu“, odolnosť proti problémom. Matka dotuje a posilňuje chlapca citom. To ho robí citlivým a chápacím. Aj dona Bosca Panna Mária povzbudila, aby bol statočný, odvážny a silný.

Mnohí svätci (aj náš Titus Zeman) nosili pri sebe obrázok Panny Márie. Z nej čerpali silu. Pre nášho Titusa to bola akoby „životná poistka“, na ktorú sa mohol vždy spoľahnúť. Matkina múdra rada nás totiž môže sprevádzať po celý život.

Titus musel zápasit so svojou rodinou, aby mohol ísť cestou povolania. Išiel za svojím povoláním napriek tomu, že jeho mama nad tým krútila hlavou. Orientoval sa k istote, ktorú mu dávala Panna Mária a jej sa

naplno zveril. Odovzdal jej srdce. Titus bude síce neskôr mučený, vypočúvaný a hoci bude doráňaný na tele, srdce bude mať v bezpečí.

Matka vie svoju dcéru učiť. Učí ju štýlu života, postojom, vzťahu s chlapcom. Často dcéry povedia o svojej mame: „Ja neviem urobiť takú dobrú polievku ako moja mama.“ Preto môžu k nej prísť a spýtať sa: „A čo tam dávaš, že je to také dobré?“ Žena žene odovzdáva skúsenosti, rady a recepty. A ak to nefunguje v ich vzťahu, dievča potrebuje nájsť tento materinský rozmer inde – kamarátka, staršia animátorka, žena z príbuzenstva.

Dievča môže mať problém vytvárať si vzťah k Panne Márií. Môže sa jej zdať, že Panna Mária je tá vyvolená, nepoškvrnená, kráľovná a má pocit, že ona je úplne nanič. Ale ak vyhrá boj so svojím pocitom neistoty, neschopnosti a pochopí, že Panna Mária prešla tou istou cestou – „sedembolestnou cestou“ – môže sa pre ňu stať navždy oporou. Panna Mária v živote čelila viacerým ťažkým situáciám: bola zasnúbená, ale anjel, ktorý sa jej zjavil, zmenil všetky jej plány. S malým synom bola na úteku v Egypte. Viackrát nechápala svojho syna – najmä vtedy, keď zostal počas púte v Jeruzaleme. Neustále sa však snažila byť jednoduchou, vynaliezavou a odvážnou. Spreádzala Ježiša na krížovej ceste a objavila svoje vlastné srdce.

PRÍBEH

Margita Occhienová sa narodila v dedinke Capriglio (Taliansko, Asti), kde žila až kým sa nevydala za Františka Bosca; potom sa presťahovali do Becchi.

František bol vdovcom, mal syna Antona. Jej prvou, náročnou úlohou bolo privinúť k sebe sirotu. Anton jej spôsoboval veľa nepríjemnosti no aj napriek tomu svojho nevlastného syna vychovávala s veľkou láskou. Margite a Františkovi sa narodil syn Jozef a o dva roky neskôr syn Ján Bosco. Po dvoch rokoch Margite manžel zomrel. Život sa jej naplnil mnohými povinnosťami – práce okolo domu, obrábanie polí – avšak nikdy nezabudla na to, že je predovšetkým matkou svojich detí. Aj napriek mnohým povinnostiam, únave, napätiu, Margita svoje deti vychovávala vždy s úsmevom, láskavosťou, viedla ich k plneniu si povinností, naučila ich ďakovať a dôverovať pánu Bohu. Margita žila v chudobe, avšak nikdy to nepokladala za niečo ponižujúce, považovala to za svetlo, ktoré jej pomáhalo vidieť veci jasne.

Keď sa Ján Bosco stal kňazom, povedala mu: „Chod' po svojej ceste a nehlád' na nikoho. Ja nechcem od teba nič, ani od teba nič nečakám. Narodila som sa chudobná, žila som chudobná a aj umrieť chcem chudobná. Ba čo viac, chcem ti povedať, ak by si sa nanešťastie stal bohatým kňazom, nev kročím do tvojho domu.“

Don Bosco na tieto slová nikdy nezabudol, ostal kňazom chudobným a kňazom pre chudobných. Aj preto Margita prijala návrh dona Bosca prísť bývať do domu v jeho oratóriu na Valdoccu, do hluku a neporiadku uličníkov. Viac odtiaľ neodišla. Bola to jej obeta a povolanie, aby bola matkou sirôt. Chlapci volali Margitu „mama“. Bola mamou oratória a všetkých chlapcov, ktorí u nej hľadali kus lásky a chleba.

Saleziánske dielo dona Bosca aj vďaka jeho mame rástlo „ako dieťa na kolenách matky Margity“. Svätosť nepozostáva len z modlitby, extáz, ale aj z umývania hrncov a výchovy mladých, ktorí potrebujú predovšetkým lásku. Práve takouto sväticou bola Mama Margita.¹

¹ Podľa <http://www.trnavka.sk/kto-je-mama-margita/>

Z PÍSMÁ

Jn 2, 1-5 Matka, ktorá podporuje syna – podporuje ho v poslaní

Na tretí deň bola v Káne Galilejskej svadba. Bola tam aj Ježišova matka. Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov. Keď sa minulo víno, povedala Ježišovi jeho matka: „Nemajú vína.“ Ježiš jej odpovedal: „Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina.“ Jeho matka povedala obsluhujúcim: „Urobte všetko, čo vám povie!“

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

Povzbud' ich, aby s pomocou mamy niečo pripravili (vyzdobili, uvarili alebo upiekli, zaobstarali) pre stretko. Celú spoluprácu s mamou nech zdokumentujú fotodokumentáciou! :)

Ak budú deti a ich rodičia súhlasiť, môžete si to potom vyzdieľať na webe, prípadne vyhodnotiť top fotodokumentáciu.

Naučiť sa niečo o Mame Margite.

Opäť môžeš za splnenie úlohy rozdať BONY.

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretnom a poskytneš nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušíňová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>